

Š. N. državno odvjetništvo u Šibeniku  
 Stiglo dne 20/8.14 sat 12.15  
 Pri

# HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -  
 TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II. ŠIBENIK, 20. KOLOVOZA 1914. BR. 73

## JAPAN SE UPLIĆE. Dva teška francuzka poraza.

### Japan za Englesku?

Berlin, 20 kolovoza (2 s. i 20 č. noću). Wolfow dopisni ured javlja: Ovdješnji japanski diplomatski poslovač podastro je, po nalogu svoje vlade, ministarstvu vanjskih posala notu, u kojoj pozivom na englesko-japanski savez, zahtjeva bezodvlačno povlačenje njemačkih ratnih brodova iz japanskih i kineskih voda, ili razoružanje ovih brodova.

### Japan zahtjeva njemački posjed u Kini.

BERLIN, 20. kolovoza. Wolfow dopisni ured javlja: U noti predanoj od japanskog diplomatskog poslovača Japan zahtjeva od Njemačke, da do 15. septembra tek. god. bezuvjetno predade japanskom oblastima područje Kiautschau, koje Njemačka uzela u najam od Kine, i da ove zahtjeve bezuslovno prihvati do 23. ov. mjeseca.

Kiautschau nalazi se u Istočnoj Kini na Žutom moru; opseže 501 km, četvorni, a ima 37.000 stanovnika. Sjeverno 500 kilometara nalazi se Port Artur, sjeveroistočno Korea, a 500 milja istočno proteže se Japan. Kiautschau unajmila je Kina Njemačkoj god. 1898. i to za 99 godina. Kao ekvivalent dobila je Engleska naprotiv ležeći Wei-Hai-Wei, Francuska Kuangchoufu, a Rusija Port Arthur.

Pred 20 dana odbrđavalo se japansko ministarsko vijeće te se bavilo pitanjem, da li je sada slučaj, da bude uporabljen savezni ugovor s Engleskom. Govorkalo se, da je ministarsko vijeće došlo do zaključka, da je izključeno, da bi Japan podupirao Englesku, jer savezni ugovor imao bi se upotrebiti samo onda, kada bi Njemačka ugrozila gdje englesko zemljište, na primjer u Kini, što da je izključeno.

Današnje naprotiv vijesti kažu, da Japan neće da izrabli sadašnji položaj te se riješi Njemačke u Kini. Prije je oteo Rusiji Port Arthur.

### Poraz Francuza kod Perveza.

BERLIN, 20 kolovoza. Peta divizija francuske konjice bila je jučer kod Perveza u Belgiji, sjeverno od Namura, od njemačke konjice natrag bačena. Gubitci francuskog konjanitstva su teški.

### Još jedan poraz Francuza.

BERLIN, 20. kolovoza. Bavarske i badenske čete poraziše 55. brigadu francuskog pješništva, koje je bilo prodrlo po prilici 15 kilometara sjeverozapadno od Sckettstadta, zadaše joj velike gubitke te je baciše preko Vogeza.

### Bugarska prama ratu.

Soljijski dnevnik „Cambana“ piše u uvodniku, da Bugarska nemože nikako marširati uz bok Rusiji, jer, i predpostavljajuć da bi ona bila pobjednica, samo Srbija bi se povećala, i to na račun Bugarske. Bugarska mora u svakom slučaju poduzeti sve, da uništi Srbiju i da nadje intimnu vezu sa Turskom i sa Trojnim Savezom. Svaka druga politika mogla bi imati samo loše posljedice za Bugarsku.

### Ratovi u zadnje doba.

U zadnjih 300 godina, od 1618. do 1905., imali smo 1700 ratova, i to 1044 kopnene bitke, 122 bitke pomorske, 490 opsada i 44 kapitulacije. Najdulji rat bio je rat između Metaka i Turske od 1644 do 1699., koji je prema tome trajao 55 godina. Najkraći rat trajao je 6 dana, a taj je bio g. 1849. između Pijemonta i Austrije.

Najviše ratova u zadnja tri vijeka vodila je Francuska, i to 1079, od kojih 652 bitke kopnene, 63 pomorske bitke, 332 opsade i 32 kapitulacije. Francuska vodila je 63% svih ratova; Austrija 48%; Engleska 20%; Rusija 19%; Pruska 18%; Španjolska 16%; Turska 12% itd. Najdugotrajnije opsjedanje bijaše opsjedanje Gibraltara od strane Engleza, a trajalo je od 1779. do 1782.,

to jest ukupno 1167 dana. Kadikis opsjedahu Englezi i Španjolci od 1810. do 1812. ukupno 903 dana. Sebastopol bio je opsjedan g. 1854. za 346 dana; Port Artur 221 dan; Kandija g. 1669., branjena od 20.000 Mlečana protiv 130.000 Turaka, 228 dana.

Mrtvih je bilo u bitkama: kod Mukdena 138.000 na 624.000 boraca; kod Sedana 122.000 na 320.000; kod Borodina 80.000 na 246.000; kod Waterloa 45.000 na 192.000; kod Wagrama 63.000 na 290.000; kod Draždjana 50.000 na 300.000; kod Plevne 50.000 na 163.000; kod Austerlitz 46.000 na 148.000; kod Solferina 39.000 na 273.000.

Od 1878. do danas, dakle u 36 godina, bilo je 18 ratova, od kojih najkrvaviji bijahu kolonijalni ratovi. Najvažniji su: tursko-ruski g. 1878., francuska ekspedicija u Tunis 1881., ekspedicija francuska u Tonking 1885., ekspedicija francuska u Madagaskar 1895., talijansko-abesinski rat g. 1896., grčko-turski 1897., španjolsko-američki 1898., englesko-burski 1899., europska ekspedicija g. 1900. protiv boxera, rusko-japanski rat 1905., francuska ekspedicija u Maroko 1898., talijansko-turski rat 1911. Ovima pribrojiti je balkanske ratove 1912. i 1913.

### Bojne pjesme.

Pjeba IVO KOSOR.  
 Napred!  
 Napred, o bračo, na gore tamo,  
 Onamo ja ću veselo poč,  
 Pjevat o boju plamenom, slavnom,  
 Iz boja kući dičan ću doć.  
 Pjevat o krvi, osveti, maću,  
 Junacim palim doma ću mog,  
 Pjevati s mačem ljutim u ruci,  
 I tući vraga tog paklenog.  
 Na gore hajdmo, mrke i kršne,  
 Onamo ja ću veselo poč,  
 Vojevat megdan, viteški, slavni,  
 Pobjednik kući dičan ću doć.

### Djevojkama.

Na bojna polja haj'te,  
 I vama došo je čas,  
 Vidajte ranjene svoje,  
 Rodu svom dižite glas.  
 Divno je pogledat to,  
 Kad mama bojem šee,  
 Melēm kad junacima  
 Ranu na ljtu meće.  
 A junak diže se tad,  
 Blazi ga djevočin liē,  
 I hrabar u boj kreće,  
 Maća već čuje se zvēk.  
 Na bojna polja haj'te,  
 Odlučan došo je čas,  
 Na bojna polja haj'te,  
 Moj tamo zove vas glas!

### Za potrebne obitelji ratnika.

III. izkaz Šibenika.

Biskup Luka Pappafava	K 150
Dn. Vinko Karadjole	50
Dn. Grgo Tambača	50
Dn. Krsto Stošić	25
Samostan dominikanaca	20
Kan. Vicko Skarpa	10
Samostan Sv. Lovre	10
Dn. Grgo Gojanović	10
Dn. I. K. Sisgoreo	10
O. Metod Radić	4
Dn. R. Pian	20
Marinella Mattiazzi	40
Carlotta Calebich	50
Samostan sv. Frane	30
Famiglia Mazzoleni	110
Terzanović Pio	20
Triva	5
Dr. Ivan Botteri	100
Braun Dr. G.	2
Kaloussich	1
N. N.	-60
Rossini Ulderik	2
Kampelli	1
Montanari Karlo	2
F. Ursich	4
Trinaiē Giuseppe	3
Pezzi Giacomo	2
Radnović Rade	2
Lobasso prof. Giuseppe	1
Crivellari Giuseppe	1
Perković Ante	1
Caleb Bruno	2
Adroga Nicola	1
Unich V	1
Delfin M.	1
O. Inchiostri	1
Maestra Madalena	4
N. N.	1
Vinko Šupuk	2
Jurišić Miho	1
Ostoja	1
Dr. Ivo Cega	2
Obt. Kurk	5
Lt. Tončić	5
Planičić Ivo	2
Planičić Ante	2
K.	2
N. Ses	2
Schanzer	2
Dr. Vukić	2
Hauptmann Hörzer	2
D. Novaković	1
Milčević Milo	1
Ceolin Luigi	1
Dr. Car	2
Dr. Botteri	4.70
N. N.	-40
Sakupljeno od Dra. Brauna	5.70
Battigelli	50
Ika Petrić	5
Erminija pl. Fontana	2

### Domaće vijesti.

Uapšenje sudionika u sarajevskom atentatu. U Sinju su uapšena dva mladića iz Bosne, učenici srednjih škola, Srbi, jedan od 15 a jedan od 20 godina. Priznali su obojica, da su sudionici u pripremi atentata u Sarajevu. Dodiše najprije u Metković, a odatle fer bez putnih listova otpremljeni, skitahu se po raznim mjestima, dok ne stigoše u Sinj, gdje su uapšeni.

Pučanstvo i štedionice. Novac položen na prijednju kod koje štedionice ili blagajne nije izložen nikakvoj opasnosti, već je tu na sjegnijem mjestu nego li ako

bi čovjek taj novac kod sebe ili u kuć držao. U početku, pri navještau rata, stali su razni neuki i nesvjestni ulagatelji da dižu svoj novac od blagajna i štedionica. To se je dogodilo u krajevima, gdje je puk nepućen, nimalo provijetljen tako, da je raznim špekulantima i bezdušnim liharim povjerovao, nu već nakon malo dana nestalo je u puku uopće u monarhiji takove netemeljite i neopravdane bojazni za položene prištednje.

Dvije glavne štedionice u Beču izkazuju ovo dana, kako pučanstvo kod njih neprestano ulaže novac, tako da se dvostruko više ulaže nego pridigne. To je znak, da i oni, koji su pridigli svoj polog, uvidiše besvjesnost i štetu, te ga opet ulažu kod štedionica i blagajna, gdje im je novac najsigurniji.

Parobrodarski promet Trst-Mecić jednako se obavlja. Talijansko društvo „Servizi maritimi“ podržava i dalje svoje sveze sa Trstom.

Sitni novac kod nas i u Italiji. Dogodilo se i u Italiji, kađ i kod nas, da su mnogi špekulanti stali prikupljati srebrni novac i neprimati banknote. Italija se u ovoj stvari pokazala praktičnijom; talijanska naime vlada oduzela je srebrenom sitništu zakonito kolanje te je mjesto srebra stavila u promet banknote od jedne i od dvije lire. Prama tome, oni koji imaju srebrne sitniše, neće ga moći staviti u kolanje ili, ako ga stave, vrijednost njegova bit će od same dvije petine; to jest, jedna lira u srebru vrijedi samih 40 centesima (para).

Mobilizacija. Iz Beča javljaju: Sazivanje ljetosnjih novaka i naknadnih pričuvnika, koje je predviđeno u ratnome slučaju, u koliko već nije izvršeno, određiće se do osam ili deset dana, Isto će se tako nešto kasnije sazvati svi još nepozvani isluženi ljudi Narodnoga Ustanka, pošto je njihovo sastavljenje u veće odrede olakšano uslijed toga što su poljske čete otišle iz posada. Pošto su napokon skoro dovršene radnje oko žetve, ujedno će se iznovice pozvati natrag u vojnu službu momčad, koja je radi toga bila spriječena.

Imenovanje. Njegovo c. i. k. Veličanstvo imenovalo je feldmaršallajntanta Venzela Wurma generalom topništva i u isto doba zapovjednikom 16. vojnog zbora i zapovjedajućim generalom u Dubrovniku.

Bilanca Zemljištno Verejskiog Zavoda u Zadru. Zemljištno Verejskiog Zavod Kraljevine Dalmacije u Zadru izdao je i razaslao svoj zaključni račun za godinu 1913. Ovaj račun nije mogao da bude odobren od sabora, čijem odobrenju podpada, pošto sabor nije bio sazvan.

Iz tog zaključnog računa razabiremo, da su 31. prosinca 1913 hipotekarne vjeresije zavoda iznašale 18,609.018 kruna; zalih vlastitih zavodskih založnica iznašala je Kr. 1,623.600, što nam se čini premnogo, ako se uvaži, da se je koncem 1913. financijski položaj počeo poboljšavati tako, da je austro ugarska banka još lani u novemburu stala snizivati kamatnjak. Upravni troškovi, uključivši porez i otpis od imovnika, iznašaju preko 90.000 kruna. Zavod ima tudjih prologa Kr. 678.513 (valjda založenih vrijednostni papiri); a tekućem računu duguje 1,245.201. Kr.; izplativši za to u ime kamata 55.611. Kr. U računu „dobitka“ uvrštena je pod naslovom „kamati vrijednostni papira“ svota od Kr. 101.147. Godine 1912 pri mnogo većoj zalih vlastitih založnica (2,024.041 Kr.) izkazan je pod tim naslovom mnogo manji iznos (72.217 Kr.) Koji je tomu razlog, ne ne navodi se,

Čist prihod zavoda iznaša koncem 1913. ne zaista golemu svotu od Kr. 8.955. Toli malom prihodu krivi su valjda niki tečajevi i svakako veći troškovi upravnih.

Zavod je 1913. isplatio 1.785.900 hipotekarnih zajmova, ponajviše onim zajmo-tražiocim, koji bi našli kupce za izdane založnice.

**Podpora Franjevačkom sjemeništu na Cresu.** Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu udijelilo je stalnu godišnju subvenciju od K 2000 samostanu čč. oo. franjevacu na Cresu za uzdržavanje samostanskog sjemeništa, gdje se lijepi broj naše hrvatske mladosti pripravlja za redovničko zvanje. Tim je državna vlast pripoznala samoprijegor i neumorni rad zaslužnih oo. franjevacu-konventualaca na polju bogoštovlja i prosvjete i omogućila još uspješni daljnji rad na tom uzvišenom polju podupravom neumornog trudbenika, prečastnog provincijala fra Jozje Miloševića.

### Krapanj za „Crveni Križ“.

Dne 16 tek. mj., na ponuku Mp. Župnika, sastalo se nekoliko uglednijih mješšana, s nakanom, da se u našem Krapnju osnuje odbor za „Crveni Križ“. Razloživ o. Župnik prisutnima kršćansku i humanitarnu svrhu odbora, prešlo se na biranje istoga. U odbor su izabrani: Župnik o. Pavo Miličić, predsjednikom; g. Humbert Bolanca, c. k. poštanski činovnik, blagajnikom; g. Ivan Garma p. Lovre, tajnikom (dopisnikom odbora), te gospoda: Nikola Jurić, Tomo Baraka, Šime Curavić, Luka Baraka, Mate Jurić, Ante Ivančić, Krste Jurić p. Marka.

Odbor se odmah dao na posao, te je dosad sakupio priličnu svoticu, uzme li se u obzir siromaštvo mjesta.

Prvi izkaz :

O. Pavo Miličić, župnik	K 20.—
Humbert Bolanca	10.—
Ivan Garma	5.—
Mate Jurić	5.—
Krste Jurić	3.—
Joso Gović-Suri	2.—
Nikola Milutin p. Roke	1.—
Jerka Šumera Antina	1.—
Krste Milutin	—60
Andrija Milutin p. Šime	—50
Ive Jaram Krstin	—40
Bačelić Joso	—40
Antula Milutin Šimina	—20
Jerka Milutin Ivina	—20
Tonka Sorčić Mijina	—20
Ana Vukelja	—10
Ambroz Curavić	—10
Tome Pivac	—40
Ivančić Ante	2.—

Prvi izkaz: K 52.10

### Grad i okolica.

Cijene živeža za neke predmete u jestivu bezrazložno su poskočile. Usljed toga poskočilo vino na 64 pare. Maksimalni cijenik je prema tome samo na papiru. Naprotiv cijene mesa su skoro normalne.

**Neće zarade.** Čujemo tužbe, da se je bilo na mukama radi iskrcavanja živeža iz nekih parobroda, jer težaci neće da rade ispod 5 K dnevno. Onamo pak tuže se, da nemaju čim prehraniti obitelji! A u „Sufidu“ u pećima rade za K. 2-40 dnevno!

**Odjeci katastrofe parobroda „Baron Gautsch“.** Prama stiglim vijestima, učiteljica Lege nije se niti nalazila na nestradalom parobrodu. Još fale vijesti o nekim činovnicima Steinbeissa.

Krivnja je uprave Lloydja, ako se nije više svijeta spasilo. Tako čujemo, da su svi čamci za spasavanje bili razsušni, pa i onaj, gdje bilo strpano 50 djece, a koga parobrod povukao za sobom, tako da u nijednom slučaju nevina djeca nebi se bila spasila.

Priopćena su imena spašenih te razabiremo, da je spašeno više ženskih. Naša vijest, da se je spasila samo jedna ženska, ima se tumačiti tako da se je u čamcu spasila samo jedna ženska.

### :: DVA KONJA :: PRODAJU SE.

Konji dobri i sigurni. Sposobni za svaki rad. Prodaja do konca ovog mjeseca. Obratit se na adresu:

Frano Marun — Skradin.

### TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na **MAR-KIOLA KURSARA** u Prvič-Šepurini.

### Novi bačvarski majstor u Vodicama

## FRANE RADETIĆ

iz Kastva u Istri.

Dajem na znanje poštovanom občinstvu Vodica i svoj okolici Šibenika, Skradina, Zlarina, Prvič-Luke, Šepurine, Zatona, Tribunja, Tijesna, Jezera, Murtera, Betine, Zlosela itd., da sam svoju radnju bačvarsku prinio iz Kastva u Istru u Vodice. Imam četiri radnika, radnju sa svim modernim sudovima, to jest bačava, gotovih čabrova, maštela, karatela, vinopritakača, vidara i svake vrsti sudova na barile, po zahtjevu svake veličine. Isto držim skladište obruča, duga, jelovih, smrikovih od svake veličine itd.

Cijene umjerene tako da se ne boji nikakve utakmice.

**VELIKA ZLATARIJA**  
**GJ. PLANČIĆ**  
Vis - Starigrad - Veluluka  
ŠIBENIK.

**PREDPLAĆUJTE SE NA  
„HRVATSKU MISAO“.**

### KNJIGOVEŽNICA

**HRVATSKE ZADRUŽNE  
TISKARE U ŠIBENIKU**

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

## :: POLJODJELSKA :: ZAJMOVNA BLAGAJNA

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo u Šibeniku.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

**5%**

**MLJEKO:** kravlje i ovčije, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 40 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

**NAJMODERNIJE POSJETNICE**  
IZRADUJE  
**HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU**  
U. Z. S. O. J.

**PRŠUTA**  
PRVE VRSTI  
PRODAJE PO K 2.60 KG.  
**NIKO JURKOVIĆ**  
SKRADIN.  
8-10

### HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM  
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNON SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

### Svatko mora da pogodi!

**400.000 i 200.000 franaha** iznose glavni zgoditci  
**turskih srećaka.**

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza.

475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgoditci skupine 5 odnosno 3 izvrsnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijeni, naručnicima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naruče prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izradjuje

## RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

## U MILETIĆA

**prve vrsti janjetine sa raznia**

svake ure vruće. Ali tek kako se kuhinja smije i momci što vrte! Momci vam to rumeni, jer piju obilato mojog

### opola

prve vrsti, a na večer, kad idu leći, još po čašicu prošeka, i to sve dajem, jer momci su čisti i po tri puta na dan kuhinju peru, da se gospodar sve smije, što oni to rade.

Štovano občinstvo! Prosto je svakomu, da se sam o tome osvjedoči. Vrata su svakomu otvorena. Mlade

### prasetine

nisam ni spomenuo. U nedjelju u podne vruća i sjaji ko rožica.

### Bire

prve vrsti, uvijek friške, jer svako dvije ure stavljam mraz, pošto prodajem dva hektolitra dnevno: serpentine u aparatu peru se svako pet dana za uzdržanje zdravlja.

### Hladna jela

svježa, svake vrsti i u svako doba.

Štovanjem

**Petar Miletić.**